

Tartalom

I. rész:

A TALAJ MINT A TÁRSADALOM ÉS AZ ÉLŐVILÁG LÉTEZÉSÉNEK ALAPJA

STEFANOVITS Pál: Bevezetés	11
Arnold, RICHARD: Importance of Soils in the 21st Century	13
LÁNG István: A biomassza-képződés és a talajadottságok Globális áttekintés 17 • A hazai helyzet 22 • Előrettekintés 32	17
ÁNGYÁN József–SZALAI Tamás–FODOR Zoltán–LŐRINCZI Renáta– NAGY Gábor: A földhasználat alakulása Helyzetértékelés és kiinduló tézisek 35 • A gazdálkodási stratégi- ák, földhasználati rendszerek fejlődése 38 • A környezet- és táj- gazdálkodás alapja: a fenntartható földhasználat 46	35

II. rész:

A TALAJ MINT A KÖRNYEZET-, A VÍZ- ÉS A TÁPANYAGGAZDÁLKODÁS SZABÁLYOZÓJA

VÁRALLYAY György: A talaj és a víz A talaj funkciói 61 · Korlátozott és felértékelődő vízkészletek 62 · A ta- laj vízgazdálkodásának jelentősége 65 · A talaj és talajhasználat hatása vízkészleteinkre 68 · A talaj vízháztartás-szabályozásának célja és talaj- tani megalapozása 70 · Következtetés 70	61
NÉMETH Tamás: Tápanyag-gazdálkodás és talaj a precíziós mezőgazdaságban Európai Unió 78 • Magyarországi helyzetkép 79 • Tápanyag-gaz- dálkodás a fenntartható mezőgazdasági fejlődés keretében 87 • Precíziós gazdálkodás 92	77

FÜHRER Ernő: Az erdőgazdálkodás talajtani vonatkozásai	97
Bevezetés 97 • A magyarországi erdők termőhelyi viszonyai 98 • Az erdő és talaja közötti fontosabb kölcsönhatások 105 • Az erdő- gazdálkodás talajtani vonatkozásai 110 • Összegzés 116	

RAJKAI Kálmán–FORRÓ Edit: A talaj mint a természeti és az épített környezet része	119
A talaj mint természeti képződmény 119 • Talajok a természeti környezetben 121 • A talaj mint termőföld 127 • A talaj az épített környezetben 129 • Mesterséges talajok a kertészeti termés- tésben 132 • A talaj mint építőanyag 137 • Összegzés 138	

BIRÓ Borbála: A talaj mint a mikroszervezetek élettere	141
A talajok élettér-szempon- tú fontossága napjainkban 141 • A talaj- termékenység és a talajélet 142 • A hazai talajok általános biológi- ai állapota 146 • A talajbiológiai aktivitás fokozási lehetőségei 148 • A környezeti károk és a mikrobiális működőképesség 152 • A biodiverzitás, a talaj- és rhizobiológiai jelzőrendszer 154 • A kör- nyezeti állapot helyreállítási lehetőségei 157 • A talajvédelem és a megfelelő kutatási, monitorozási háttér szükségessége 162 • A ta- lajvédelem helye az EU-jogszabályokban 164 • A talajélet védel- mének további hazai feladatai 165	

III. rész:
TALAJSZENNYEZÉS, TALAJDEGRADÁCIÓ
ÉS AZ ELLENÜK VALÓ VÉDEKEZÉS

KÁDÁR Imre: A talajszennyezés jelene és jövője	171
A talajvédelem alapelvei és az Európai Talaj Charta 171 • A kör- nyezetszennyezés forrásai és következményei 175 • A toxicitás problémája és a határkoncentrációk megállapítása 177 • A talaj- vizsgálatok problémái, a talajszennyezettség minősítése 179 • A talajfunkciók és védelmük 185 • EU kontra USA vita a talaj- szennyezésről, iszapterhelésről 186 • A nehézfémkutatások spe- cifikumáról 189 • Nehézfém-kutatások feladatai Magyarországon 190 • Összefoglalás 192	

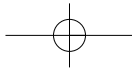
FILEP György: Talajszennyeződések, talajszennyező anyagok	195
A szennyezőanyagok csoportosítása és tulajdonságai 196 • Szer- ves szennyezőanyagok 202 • Olajipari termékek 211 • A szennye- zett talaj megtisztítása (talajremediáció) 214	

BARCZI Attila–CENTERI Csaba: Az erózió és defláció tendenciái Magyarországon	219
Általános kép a talaj pusztulásáról 219 • A talajpusztulás, az erózió és a defláció definíciója 220 • Az erózió és defláció folyamata és tényezői 221 • Hazai kutatások 223 • A védekezési lehetőségek realitása 237	
BIRKÁS Márta: A talaj minőségének javítása, fenntartása Műveléstörténeti tanulságok	243
243 • Talajművelési irányzatok és rendszerek 244 • A talajhasználat és a művelés fejlődése Magyarországon 247 • A művelés befolyása a talaj és a környezet minőségére 251 • A talaj- és környezeti károk orvoslásának talajhasználati és művelési lehetőségei 257	
BLASKÓ Lajos: A talajjavítás jelene és jövője	265
A savanyú talajok javítása 266 • A homoktalajok javítása 271 • A szikes talajok javítása 275 • Következtetések, javaslatok 280	
TARDY János–CSÚZDI Csaba–KERTÉSZ Ádám–SZENDREI Géza–ZÁMBÓ László: Talajok mint védendő természeti értékek (Gondolatok a talajtakaró és a természetvédelem kapcsolatához)	289
A talajvédelem zoológiai vonatkozásai 291 • A talajtakaró és a növényzet viszonya 293 • A talajok jelentősége a geográfia nézőpontjából 297 • A talaj mint a földtudományi ismeretterjesztés egyik lehetséges objektuma és védendő természeti érték 300	

IV. rész:

A TALAJTAN GYAKORLATI ALKALMAZÁSA

MICHÉLI Erika: A talajosztályozás fejlődése és helyzete a 21. században	307
A talajosztályozás nemzetközi fejlődése 307 • A FAO-UNESCO Talaj Világtérképének osztályozási rendszere 313 • Talajosztályozási rendszerünk korszerűsítése a 21. század igényei szerint 322	
MÁTÉ Ferenc–TÓTH Gergely: A földértékelés tendenciái	329
Történeti előzmények 330 • Az új „100 pontos” minősítési rendszer 334 • Hogyan tovább? 336	

SZŰCS István: A termőföld környezeti és gazdasági értéke a 21. században	343
A probléma történeti háttere 343 • A földpiac tényezői és a földek gazdasági értéke 344 • A földhozadék és a földár kapcsolata 346 • A környezeti tényezők hatásának mérése termelési függvényekkel 347 • A föld gazdasági értékének meghatározása empirikus példa alapján 351 • A termőföld és a fenntartható mezőgazdaság 353	
SZABÓNÉ KELE Gabriella–PÁLMAI Ottó: A talajvédelmi szolgálat feladatai és lehetőségei, a TIM hasznosítása	356
STEFANOVITS Pál: A talajok környezeti tompítóképessége, terhelhetősége	371
A kötet szerzői	399

